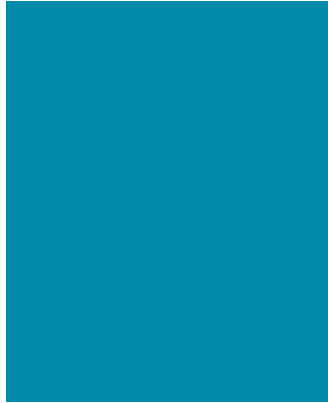

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

**گزارش صدروزه
اقدامات رعایت حقوق شهروندی در
سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
(دولت دوازدهم)
آذر ۱۳۹۶**

مقدمه

در راستای شکل‌گیری «حکمرانی خوب» و پاسخگویی به نیازهای مردم و در جهت رعایت حقوق شهروندی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران که نهادی آموزشی، علمی، پژوهشی و خدماتی است و موظف به پاسخگویی به بخشی از حقوق مردم در حوزه اطلاع‌رسانی است ذیلاً اهم اقدامات انجام شده در صد روز اول دولت دوازدهم را تقدیم می‌دارد:

این سازمان زیر نظر هیأت امنایی با ریاست عالی‌ه رئیس جمهور اداره می‌شود، در سال ۱۳۱۶ تاسیس و طی ادوار مختلف با مرکز خدمات کتابداری، مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی و در نهایت سازمان اسناد ملی ادغام شد.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در دو ساختمان اصلی کتابخانه و اسناد در کلانشهر تهران مستقر است. همچنین مراکزی در ۱۲ استان دارد که عبارتند از: آذربایجان شرقی، اصفهان، بوشهر، خراسان رضوی، سیستان و بلوچستان، فارس، قزوین، کرمان، گیلان، مازندران، همدان، و یزد. این سازمان، متولی اصلی گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیر مکتوب و همچنین جمع‌آوری و حفظ اسناد ملی (اعم از دولتی و غیردولتی) و فراهم نمودن شرایط و امکانات مناسب برای دسترسی عموم به این اسناد است.

اهم اقدامات رعایت حقوق شهروندی در صدروزه نخست دولت دوازدهم در سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران به صورت کلی در ادامه آمده است. در این گزارش تلاش شده است، اقدامات انجام شده متناظر با سرفصل‌های «منشور حقوق شهروندی» مصوب آذر ماه سال ۱۳۹۵ ارائه گردد. در بسیاری از موارد اقدامات انجام شده، بیش از یکی از سرفصل‌های منشور مذکور را در بر می‌گیرد، لذا عنوان یک بخش لزوماً فقط در برگزیده مفاد آن بند «منشور حقوق شهروندی» نمی‌باشد و به دیگر حقوق نیز مرتبط می‌باشد.

لازم به توضیح است، اهتمام کلیه مدیران و کارکنان این سازمان بر آن است تا الزامات و مندرجات آن منشور به طور کامل و به نحو احسن انجام گیرد لذا عدم ذکر عنوان بندهایی از منشور، مذکور به دلیل عدم انجام آن نمی‌باشد. برخی سرفصل‌های مندرج در منشور از حیثه وظایف، کارکرد و اهداف این سازمان خارج است و در برخی دیگر مانند حق حریم خصوصی و حق حیات، سلامت و کیفیت زندگی موضوع بندهای الف و خ منشور اقدامات این سازمان به صورت مستقیم واجد حق شهروندی نمی‌باشند اما مطمئناً در انجام وظایف و خدمات این سازمان لحاظ گردیده است. در ادامه به تبیین اهم اقدامات رعایت حقوق شهروندی در بازه صد روزه مرداد تا آبان ۱۳۹۶ در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران می‌پردازیم:

الف) حفظ و حراست از میراث تمدنی و فرهنگی

براساس ماده ۳ قانون اساسنامه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران مصوب ۱۳۷۰ موارد زیر از اهم اهداف این سازمان می‌باشد:

۱. گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیرمکتوب در ایران و یا متعلق به ایرانیان خارج از کشور

۲. گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیرمکتوب در زمینه ایران‌شناسی

و اسلام‌شناسی، خصوصاً انقلاب اسلامی به رهبری حضرت امام خمینی (قدس سره الشریف)
۳. گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب و غیرمکتوب معتبر علمی، فرهنگی، فنی از
کشورهای دیگر.

این اهداف، مطابق با ماده ۹۸ «منشور حقوق شهروندی» با موضوع حفظ و حراست از میراث تمدنی و فرهنگی و همچنین
حفظ آثار تاریخی می‌باشد. لذا در راستای ماده فوق مندرج در بند ط منشور با موضوع «حق دسترسی و مشارکت
فرهنگی»، اقدامات ذیل صورت گرفته است:

- ثبت «موزه فرش رسام عربزاده» در فهرست حافظه ملی
- ثبت «کتاب جامع التواریخ» در فهرست حافظه جهانی (آذر ۱۳۹۶ نهایی شد)
- برگزاری «نشست منطقه ای یونسکو در چارچوب برنامه حافظه جهانی» با حضور نمایندگان از ۱۱ کشور منطقه در سازمان
(شهریور ۹۶)

- برگزاری روز جهانی میراث دیداری- شنیداری در سازمان (آبان ۹۶)
 - خرید ۴۹۲ نسخه خطی و نادر در راستای غنی سازی مجموعه منابع ارزشمند با عناوین آثار منحصر به فردی چون «ادویه مفرده» و «دیوان حافظ» سلطانعلی مشهدی
- همچنین به شرح جداول ذیل مجموعه منابع کتابخانه، اسناد و منابع دیجیتال سازمان اسناد و کتابخانه ملی با تلاش بی وقفه کارکنان و مسئولین این سازمان گسترش پیدا کرده است. در ادامه میزان موجودی فعلی و میزان افزایش موجودی این منابع در یکصد روز اول دولت دوازدهم آمده است:

موجودی منابع کتابخانه‌ای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ج.ا.ا.

موجودی کتابخانه	واحد	افزایش موجودی	کل موجودی تا پایان آبان ۱۳۹۶
کتاب	نسخه	۴۶,۰۵۵	۲,۸۵۴,۲۷۹
پیابند	مجلد	۶,۲۷۹	۲۵۸,۰۱۹
منابع غیر کتابی	نسخه	۱۷,۴۶۴	۵۱۶,۲۳۲
منابع خطی، چاپ سنگی و نادر	نسخه	۲۱۱	۱۳۶,۲۴۲
مجموع	نسخه / مجلد	۷۰,۰۰۹	۳,۷۶۴,۷۷۲

موجودی منابع اسنادی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ج.ا.ا.

موجودی اسناد و تاریخ شفاهی	واحد	افزایش موجودی	کل موجودی تا پایان آبان ۱۳۹۶
اسناد پیش آرشیو	کارتن	۱۳,۱۳۸	۲۷۷,۱۹۵
اسناد آرشیوی	پرونده	۲۱,۲۶۹	۷۲۰,۸۱۵
آرشیو تاریخ شفاهی	شخصیت	۳۶	۷۱۷
	جلسه مصاحبه	۱۰۱	۱,۸۱۷
	دقیقه	۹,۵۰۶	۱۶۴,۲۷۷

موجودی منابع دیجیتال سازمان اسناد و کتابخانه ملی ج.ا.ا.

موجودی کتابخانه دیجیتال	واحد	افزایش موجودی	موجودی تا پایان آبان ۱۳۹۶
کتاب (خطی، سنگی، سربی، نفیس، ایرانشناسی و اسلامشناسی، کودک)	جلد	۱۰,۷۴۳	۶۰,۳۰۴
پایاننامه	جلد	۵,۳۷۰	۲۰۶,۱۳۰
عکس	قطعه	۸,۲۵۲	۴۶,۳۵۶
سایر (روزنامه، نقشه، اعلامیه، تاریخ شفاهی، آلبوم بیوتات، سند، و ...)	مورد	۳,۹۴۸	۲۶,۳۰۳
مجموع		۲۸,۳۱۳	۳۳۹,۰۹۳

در یک صد روز اول دولت دوازدهم افزایش موجودی نسخ خطی ۲۷۱ نسخه و موجودی تا پایان آبان ماه ۳۹۳۹۸ نسخه خطی می‌باشد.

ب) مشارکت فرهنگی

در راستای بند ط «منشور حقوق شهروندی» با موضوع مشارکت فرهنگی و حمایت متوازن از جنبه‌های مختلف فرهنگ، اقدامات ذیل در این سازمان صورت گرفته است:

رونمایی نسخه خطی «دوبه مفرده» که مرجع کتاب «قانون» بوده است و ...؛

برگزاری بزرگداشت مفاخر از جمله مهمترین آنها بزرگداشت دکتر مریم میرزاخانی (رونمایی از سردیس و تمبر زنده یاد مریم میرزاخانی) و نکوداشت احمد پاکتچی؛

چاپ و انتشار کتاب‌های مرتبط با علم اطلاعات و دانش‌شناسی، علوم آرشیوی، تاریخ شفاهی و اسلام و ایران از جمله فهرست نسخ خطی کتابخانه ملی جلد ۳۵، روایت اول: گفتارهایی در باب توسعه ایران (مجموعه سخنرانی‌های دکتر اسحاق جهانگیری) جلد سوم، مروراید اندیشه: مصاحبه تاریخ شفاهی با اسماعیل سعادت و ...؛

چاپ و انتشار نشریات مرتبط با علم اطلاعات و دانش‌شناسی، علوم آرشیوی، تاریخ شفاهی و اسلام و ایران شامل ۷ شماره نشریات تخصصی سازمان

■ فصلنامه مطالعات ملی کتابداری (فصلنامه کتاب)

■ فصلنامه گنجینه اسناد

■ نشریه آرشیو ملی

■ فصلنامه تاریخ شفاهی

ج) توسعه پایدار و مبادله فرهنگی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در راستای بند ع «منشور حقوق شهروندی» با موضوع توسعه پایدار و وفق ماده

۱۱۵ آن منشور، در جهت نیل به توسعه پایدار، همه جانبه و متوازن از طریق ایفای نقش بین‌المللی موثر دولت بوسیله همکاری‌های بین‌دولت‌ها، انتقال دانش فنی و مبادله فرهنگی، اقدامات متعددی انجام داده است که در ادامه به اهم آن اشاره می‌گردد:

■ برگزاری نشست‌های علمی و فرهنگی با عنوان‌هایی مثل «فرهنگ ایرانی در زنگبار»، نشست دو روزه اجلاس منطقه‌ای یونسکو به میزبانی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، نشست سالانه ISSN (شماره استاندارد بین‌المللی پایندها) در کشور مراکش و ...؛
■ شرکت و حضور فعال در کنفرانس‌های بین‌المللی تخصصی حوزه کتابخانه و آرشیو از جمله فدراسیون بین‌المللی (ایفلا)، و شورای جهانی آرشیو (ایکا)، کنفرانس روسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اکو، شورای آرشیوی منطقه جنوب غرب آسیا (سواریکا) و حافظه جهانی؛

■ دیدار و بازدید شخصیت‌های فرهنگی، سیاسی و ... خارجی از سازمان از جمله وزیر فرهنگ اسلوواکی، اساتید و رؤسای دانشگاه بلگراد، قائم مقام وزیر فرهنگ و رئیس آکادمی ملی تئاتر به همراه ۲ مهمان از جمهوری آذربایجان، وزیر فرهنگ صربستان و رئیس موزه باستان صربستان، جانشین رئیس آرشیو ملی بوسنی و رئیس مرکز پژوهش‌های پارلمان سوئد، سفیر ترکیه، کارشناسان کشور قزاقستان، وزیر فرهنگ، گردشگری و ورزش قزاقستان، وزیر فرهنگ سنگال؛

■ برگزاری نمایشگاه‌های مختلفی با عناوینی چون نمایشگاه فرهنگی ایتالیا، و نمایشگاه «کتاب‌های راه ابریشم: ازرم به تهران»، نمایشگاه به مناسبت بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی؛ همچنین همکاری در برپایی نمایشگاه آثار ایران دوران قاجار با عنوان «ایران در حرکت به سوی مدرنیته» در برلین؛

■ مراسم رونمایی از آثار در سطح ملی شامل رونمایی از تمبریادبود ۴۰ سال روابط فرهنگی ایران و تایلند،

■ برگزاری همایش‌های در سطح ملی از جمله همایش دوروزه «کربلا؛ الگوی میراث مشترک ایران و عراق» در عراق و دومین بزرگداشت «روزملی خلیج فارس» و ...؛

■ انعقاد تفاهنامه‌های خارجی همکاری فرهنگی با آرشیو ملی ترکیه، کتابخانه ملی بلغارستان، موسسه میراث آبرت مولیتور اتریش و کتابخانه ملی ایتالیا؛

■ برگزاری دوره‌های آموزشی و تخصصی برای کشورهای متقاضی شامل برگزاری دوره کوتاه مدت تئوری و عملی حفاظت و مرمت آثار کاغذی برای کارشناسان کشور قزاقستان، برگزاری دوره آموزش آشنایی با نسخه‌های خطی فارسی و عربی برای پژوهشگران روسیه

د) حق کرامت و برابری شهروندان در دسترسی به خدمات عمومی

در راستای بند ب «منشور حقوق شهروندی» به ویژه مواد ۷ و ۸ آن منشور و همچنین وفق بند ۵ ماده ۳ قانون اساسنامه سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹، این سازمان با عضویت و خدمات‌رسانی به بیش از ۲۰۹,۰۰۰ عضو خود موجب سهولت و سرعت در امر تحقیق و مطالعه در همه زمینه‌ها به منظور اعتلای فرهنگ ملی شده است.

همچنین در یکصد روز اول دولت دوازدهم تعداد ۴۸۴۴ نفر به اعضای این کتابخانه افزوده شده است.

از ابتدا تا پایان آبان ماه ۱۳۹۶	جنسیت	
۱۱۶۹۷۸	زن	کل اعضا
۹۲۶۵۱	مرد	
۲۰۹۶۲۹	جمع	

این خدمات‌رسانی بدون اعمال هرگونه تبعیض در استفاده شهروندان به خدمات عمومی بوده است و همه شهروندان که شرایط شکلی عضویت در کتابخانه ملی ایران را داشته‌اند، بدون توجه به قومیت و مذهب ایشان امکان استفاده از منابع و کتابخانه‌های این سازمان را داشته‌اند. می‌توان این اطمینان را داد که تمامی کارکنان این سازمان همواره با حسن رفتار پذیرای مراجعان خود هستند و به صورت تمام وقت آماده ارائه خدمات به دانشجویان و پژوهشگران می‌باشند.

یکی از مصادیق خدمات‌رسانی شایسته به شهروندان، شیفت شب کتابخانه ملی ایران است که برای استفاده از پژوهشگران از ساعت ۲۲ الی ۷ صبح باز و آماده خدمات‌رسانی می‌باشد. با توجه به مدیریت کاملاً مجزای شیفت شب تعداد ۳۲۶۵ نفر در حال حاضر عضو این بخش می‌باشند که به صورت مستمر و بدون وقفه امکان استفاده از خدمات این کتابخانه را دارند. در یک صد روز نخست دولت دوازدهم ۵۴۶ نفر در شیفت شب ثبت نام نموده‌اند.

ماه	زن	مرد	جمع کل
مرداد	۸۰۸	۱۳۹۹	۲۲۰۷
شهریور	۸۶۳	۱۵۲۰	۲۳۸۳
مهر	۹۴۴	۱۶۳۱	۲۵۷۵
آبان	۱۲۰۵	۲۰۶۰	۳۲۶۵

در اجرای رای ماده ۹ از بند ب: بازپس گیری ساختمان سی تیر از طرق قانونی

در راستای حفظ حقوق شهروندی محققان، پژوهشگران، دانشجویان اساتید و فرهیختگان و ضرورت ارائه خدمات مطلوب به این قشر اقداماتی به منظور باز پس گیری ساختمان سی تیر این سازمان که مدتی است در اختیار موزه علوم و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قرار گرفته است، انجام شده و با همکاری کمیسیون محترم لوایح در حال پیگیری است.

ه) حق اداره شایسته و حسن تدبیر

در راستای مواد ۱۹ و ۲۰ مندرج در بند ث «منشور حقوق شهروندی»، خدمات مورد نیاز پژوهشگران با حسن تدبیر و به نحو شایسته به متقاضیان ارائه گردیده است. در یکصد روز اول دولت دوازدهم ۱۴۴۹۱۲ نفر به این سازمان مراجعه و از امکانات آموزشی و پژوهشی این نهاد استفاده کرده‌اند. همچنین مطابق مواد ۲۲ و ۳۰ منشور، تصمیمات و اقدامات اداری این سازمان از طریق پایگاه nlai.ir به اطلاع مراجعین و پژوهشگران محترم رسیده است.

علاوه بر این موارد، مطابق مواد ۲۳ و ۲۸ «منشور حقوق شهروندی» این امکان برای شهروندان محترم وجود دارد که از طریق پایگاه فوق الذکر نسبت به ثبت پیشنهادات و شکایات خود اقدام نمایند. در بازه زمانی یکصد روز گذشته تعداد ۳۸ پیشنهاد و ۴۰ شکایات در این سامانه ثبت گردیده است که ۳۵ مورد به بخش مربوطه ارجاع و اعمال گردیده است و ۵ مورد از این پیشنهادات و شکایات در حال بررسی و اخذ تصمیم مقتضی می‌باشد.

در این بازه صد روزه، در راستای روزآمدسازی پایگاه کتابشناسی و بانک مستندات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران،

فهرست‌نویسی پیش از انتشار، فهرست‌نویسی کتاب‌های چاپی و مستندسازی (نام، موضوع، ناشر و تالگان) در نرم‌افزار رسا انجام شد و رکوردهای مربوط در آن ایجاد و به صورت آنلاین در اختیار کاربران قرار گرفت. پایگاه کتاب‌شناسی و بانک مستندات در نشانی opac.nlai.ir قابل مشاهده است.

شرح فعالیت‌ها	کتاب	پایان نامه	سایر منابع غیر کتابی	جمع
فهرست‌نویسی کتاب‌های چاپی و پس از انتشار	۱۸۷۵۷	۳۳۱۳	۱۵۷۱	۲۳۶۴۱
فهرست‌نویسی پیش از انتشار	۲۶۸۵۳	۰	۱۰۸	۲۶۹۶۱
تخصیص شناسگراستاندارد بین‌المللی کتابخانه‌های ایران (شاپکا)				
				۱۷۴
شماره استاندارد بین‌المللی پایندهای ایران (شاپا)				
				۲۰۰
ایجاد رکوردهای مستندات				
مستند موضوع				۷۲۱۵
مستند نام مشاهیر، پدیدآوران و ...				۱۵۷۶۳
مستند نام ناشر				۶۳۰
مستند تالگان				۱۰۹۷
جمع رکوردهای بانک مستندات				۲۴۷۰۵

یکی از اهداف سیستم جامع کتابخانه ملی ایران، اتوماسیون فرآیندهای کاری معاونت کتابخانه ملی و ذخیره سازی رکوردهای مرتبط با کلیه مواد کتابخانه ای بر اساس استانداردهای جهانی است. همچنین یکی از مهم ترین ویژگی‌های این سیستم، به کارگیری یک سیستم یکپارچه در اکثر بخش‌های معاونت کتابخانه ملی و جمع‌آوری کلیه نرم افزارهای متفرق، ناقص و ناهمگون که بر اساس نیازهای مقطعی ایجاد شده بودند. در این سیستم کلیه بخش‌های مختلف معاونت کتابخانه ملی می‌توانند به راحتی با یکدیگر ارتباط برقرار کنند.

(و) حقوق معلولین (توان خواهان)

با عنایت به مواد ۵ و ۱۱۱ «منشور حقوق شهروندی» و در راستای توانمند سازی توان خواهان روشندل و در جهت ایجاد زندگی مستقل و مشارکت در جنبه‌های مختلف زندگی و برخورداری از امکانات آموزشی و پژوهشی برای این قشر از جامعه، کتابخانه نایب‌نایان خدمات ذیل را به مراجعین ارائه کرده است:

■ امکان استفاده از پایان نامه‌های تمام متن دیجیتال به صورت گویا

■ استفاده از نرم افزارهای ویژه نایب‌نایان و کم بینایان (TTS, OCR, Screen Reader)

■ در اختیار قرار دادن رایانه‌های مناسب سازی شده برای نایب‌نایان (مجهز به صفحه کلید و نمایشگر بریل)

■ دستگاه ماشین نوپس بریل (Perkins)

■ فراهم نمودن دستگاههای بزرگنمای الکترونیک، جهت استفاده کم بینایان

■ برجسته سازی تصاویر و نقوش به وسیله دستگاه حرارتی

■ سرویس دهی کتب گویا

اشتراک رایگان خبرنامه «اندیشه سپید» که به اطلاع رسانی در زمینه اخبار نایب‌نایان و کم بینایان، همچنین معرفی منابع گویا و بریل تولید شده در هر فصل می پردازد.

در بخش نایب‌نایان ۱۸۹۹ نسخه کتاب و نشریه به منظور ارائه خدمات به نایب‌نایان آماده شده است.

(ز) حق دسترسی به اطلاعات

کتابخانه ملی وفق بند چ «منشور حقوق شهروندی» با موضوع حق دسترسی به اطلاعات، علاوه بر خدماتی که به صورت حضوری به اعضاء و مراجعان ارائه می کند، به روش‌های زیر هم خدمات اطلاع رسانی را عرضه می کند: سایت سازمان اسناد و کتابخانه ملی در برگیرنده بانک‌های اطلاعاتی نظیر: کتابشناسی ملی، نمایه ملی و متن کامل مقالات فصلنامه کتاب است.

بانک‌های اطلاعاتی کتابشناسی و نمایه ملی روی لوح فشرده نیز عرضه شده و در اختیار محققان، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی قرار دارد.

کتابداران مشاور و مرجع کتابخانه آماده پاسخگویی به سؤالات و نیازهای اطلاعات محققانی هستند که از طریق تلفن،

گفتگوی هم زمان، پست الکترونیک، فکس و پیام کوتاه سوالات خود را مطرح می کنند در یکصد روز اول دولت دوازدهم، ۳۳۹۵۹۴۵ جستجو از طریق سامانه، جستجوی کتاب انجام شده و ۶۵۰ کتاب، پایان نامه و نشریه امانت داده شده است.

تاریخ به تفکیک ماه	تعداد	ردیف
۹۶/۰۵	۹۳۳۰۱۳	مرداد
۹۶/۰۶	۷۴۳۴۷۶	شهریور
۹۶/۰۷	۷۹۴۳۰۷	مهر
۹۶/۰۸	۹۲۵۱۴۹	آبان

ح) مشاوره های عمومی و آموزش های تخصصی

در راستای بندهای ص و ظ «منشور حقوق شهروندی» و ارائه آموزش های لازم، این سازمان در بازه یکصد روزه مذکور، اقدام به بازدید، بررسی و ارائه مشاوره فنی در خصوص نحوه حفاظت و نگهداری اسناد و مدارک دولتی و سازمانی به مراکز مختلف در سطح کشور شامل سازمان ثبت احوال کشور و بانک مسکن نموده است. همچنین سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران براساس وظیفه ملی خود، هر ساله طبق برنامه ای مدون به برگزاری دوره های آموزش عمومی و تخصصی به صورت حضوری و الکترونیکی می پردازد. در یکصد روز ابتدای دولت دوازدهم نیز به برگزاری دوره های فهرست نویسی، رده بندی، سند شناسی، تکنولوژی اطلاعات و آرشیو نموده است.

دوره های آموزشی برگزار شده

عنوان دوره	ردیف
اسناد الکترونیکی	۱
تاریخ شفاهی	۲
حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه و آرشیو	۳
فهرست نویسی پیشرفته ۱ الکترونیکی	۴
فهرست نویسی پیشرفته ۲ الکترونیکی	۵
مدیریت بحران در آرشیوها و نحوه مقابله با حوادث	۶
منابع مرجع الکترونیکی	۷
دسترسی به اسناد و خدمات اطلاع رسانی	۸
معرفت و بصیرت حسینی (مرحله ۱۱ تا ۱۳)	۹

ردیف	عنوان دوره
۱۰	فهرست‌نویسی پیشرفته ۱
۱۱	فهرست‌نویسی پیشرفته ۲
۱۲	آشنایی با نسخ خطی (ویژه کارشناسان کشور روسیه)
۱۳	مرمت
۱۴	آشنایی با سیاق
۱۵	آشنایی با نقش فرش
۱۶	سازماندهی اسناد الکترونیک
۱۷	متون انگلیسی تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی ۲
۱۸	اخلاق حرفه ای (ویژه اعضای هیات علمی)
۱۹	خصوصیات شخصیتی - رفتاری (ویژه مسئولین دفاتر)
۲۰	رده بندی دیویی پیشرفته ۱
۲۱	واسپاری نشریات (ویژه مدیریت‌های استانی)
۲۲	آشنایی با قانون کار و تامین اجتماعی (گروه ۱)
۲۳	آشنایی با رجال اداری عصر قاجار و پهلوی
۲۴	اخلاق حرفه ای آرشیوی

کارگاه‌های آموزشی برگزار شده

ردیف	عنوان
۱	ارزشیابی اسناد (مدیریت مازندران)
۲	استقرار آرشیوهای الکترونیکی در سازمان‌های دولتی
۳	آرشیو و مدیریت اسناد دولتی (مدیریت کرمان)
۴	آشنایی با آیین نامه استخدامی اعضای غیر هیات علمی
۵	آشنایی با کاربرگه پایان نامه در نرم افزار رسا
۶	آشنایی با مستند موضوع و نام
۷	آشنایی با نرم افزار اتوماسیون مکاتبات اداری
۸	بازخوانی اسناد به خط تعلیق
۹	بررسی روش شناسی تاریخ شفاهی
۱۰	تدوین تاریخ شفاهی دستگاه‌های اجرایی
۱۱	تدوین تاریخ شفاهی دستگاه‌های اجرایی
۱۲	تصحیح متون نسخ خطی
۱۳	تصمیم گیری و اولویت بندی برای کتابداران
۱۴	تعیین تکلیف اسناد و اوراق بایگانی راکد
۱۵	ثبت و ورود اطلاعات پایان نامه‌های الکترونیکی (مدیریت زاهدان)
۱۶	حقوق شهروندی
۱۷	درست نویسی و زیبا نویسی
۱۸	سندخوانی
۱۹	نشست "آشنایی با سیستم مدیریت محتوای سازمانی"
۲۰	نشست "تاریخ ذهنیت رویکردی نو به مطالعات ایرانی" صدور گواهی
۲۱	نشست "دستورالعمل‌های دیپلماتیک ایران در دوره قاجار"
۲۲	نشست "ضرورت تدوین تاریخ شفاهی نظام آموزشی"
۲۳	نشست "فرهنگ ایرانی در زنگ بار"
۲۴	نشست تخصصی "کتابشناسی مطالعات خاورمیانه"
۲۵	نشست تخصصی "آشنایی با اصول و مبانی تنظیم و توصیف آرشیوی"
۲۶	نشست "اسناد تازه آزاد شده دولت آمریکا در باب کودتای ۲۸ مرداد"
۲۷	نشست "رونمایی و نقد و بررسی کتاب جنگ نامه نادر"
۲۸	نشست "گزارش یک پژوهش: خدمات الکترونیکی در آرشیوملی ایران"

ردیف	عنوان
۲۹	نقش رایزنان فرهنگی در تسهیل ارتباطات جهانی آرشیو
۳۰	نمایه سازی پایان نامه‌ها
۳۱	نمایه سازی منابع غیر کتابی ایران شناسی
۳۲	واسپاری کتاب، واسپاری و ثبت نشریات (مدیریت زاهدان)
۳۳	واسپاری نشریات (مدیریت گیلان)
۳۴	آشنایی با نسخ خطی (دانشگاه الزهرا)
۳۵	نشست "معرفی آثار ایرانی در شهر و بندر روسیه"

ط) حق آموزش و پرورش برای همه اقشار جامعه

در راستای بند ط «منشور حقوق شهروندی» و حق استفاده همه شهروندان از امکانات آموزشی و پژوهشی، این سازمان با انجام اقدامات ذیل تلاش نموده است که این حق را برای همه اقشار و گروه‌های جامعه فارغ از هرگونه تبعیض و طبقه‌بندی با نگاه ویژه به مناطق محروم ایجاد نماید:

پس از برگزاری جلسات متعدد با مسئولین وزارت ارشاد اسلامی در مجموع ۱۹۴,۰۰۰ نسخه به ارزش ۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از مجلات برگشتی این وزارتخانه، به مناطق محروم و دورافتاده و مؤسسات خیریه و همچنین مراکز استانی کتابخانه ملی اهداء گردید.

به منظور تجهیز کتابخانه‌های مدارس، در تاریخ ۱۳۹۶/۸/۲۱ بیش از هزارنسخه کتاب و پوستر به همراه کارت تبریک هفته کتاب به دو دبستان دخترانه و پسرانه اهداء شد. در این برنامه جمعی از مسئولین این سازمان حضور داشتند و پس از بازدید از کتابخانه مدرسه، در رابطه با ایجاد انگیزه مطالعه و مسائل حوزه کتابداری مورد نیاز مدارس، با کادر علمی و فنی مجموعه مذاکره نمودند.

در راستای برنامه‌های هفته کتاب و ترویج فرهنگ کتابخوانی بین اقشار مختلف اجتماع، مسئولین این سازمان از مرکز اقامتی میان مدت بهبود گستران همگام (کمپ ترک اعتیاد بانوان) در مورخ ۹۶/۸/۲۲ بازدید کردند. در این بازدید تعدادی کتاب، نشریه و پوستر جهت تجهیز کتابخانه مرکز اهدا گردید که بسیار مورد توجه قرار گرفت. همچنین بانوان و کادر مرکز

درخواست اهدای مجدد منابع برای توسعه کتابخانه را مطرح کردند که در برنامه‌های آتی انجام خواهد شد. همایش ملی دانایی و توانایی، به منظور تجلیل از دانش آموزان کتاب خوان برتر و مؤلف، در اردوگاه فرهنگی تربیتی شهید باهنر برگزار شد. در این همایش، برخی مسئولین و کارکنان این سازمان شرکت کرده و پیام تبریک معاونت کتابخانه را به همراه جوایز فرهنگی سازمان اسناد و کتابخانه ملی به این دانش آموزان تقدیم کردند. دومین فراخوان گروه مبادله و اهدا در سال ۱۳۹۶ از تاریخ ۴ تا ۱۵ شهریور ماه، به مدت دو هفته برگزار گردید. در هفته اول نمایندگان ۲۷ مرکز از شهرستانهای مناطق محروم و در هفته دوم نمایندگان ۱۵ مرکز از مناطق محروم استان تهران (در مجموع ۴۲ مرکز) برای انتخاب و دریافت منابع به گروه مبادله و اهدا مراجعه نمودند که در مجموع تعداد ۳۰۷۴۱ منبع اهدا گردید.

نمایندگان مراکز	تعداد منبع اهدا شده
تهران	۶۶۸۷ منبع (۵۷۴۷ نسخه کتاب، ۹۴۰ نسخه کارت پستال و پوستر)
شهرستان‌ها	۲۴۲۰۴ منبع (۲۱۰۶۳ نسخه کتاب، ۲۶۶۰ نسخه کارت پستال و پوستر، ۴۸۱ نسخه نشریه)
مجموع	۳۰۷۴۱ منبع برای ۴۲ مرکز

با تلاش و پیگیری‌های به عمل آمده، تعداد ۱۷۴۰۴ نسخه کتاب به ارزش ۹۲۴.۱۶۳.۰۰۰ ریال توسط انتشارات سبزان به کتابخانه ملی اهدا شد. مطابق اساسنامه، این سازمان موسسه‌ای آموزشی و پژوهشی است. این سازمان دارای ۶۰ پست هیات علمی مصوب است و به لحاظ قوانین و مقررات تابع وزارت علوم است. در راستای مواد ۱۰۵ و ۸۲ «منشور حقوق شهروندی» این سازمان در یکصد روز گذشته با بررسی و سنجش متقاضیان محترم اقدام به پذیرش تعداد ۳ نفر به عنوان اعضای جدید هیات علمی نموده است. لازم به توضیح است که این جذب هیات علمی مبتنی بر تخصص، شایستگی و توانمندی و از طریق سامانه وزارت علوم تحقیقات و فناوری بوده و تمامی مراحل و گزینش‌های علمی در این خصوص صورت گرفته است.

ی) حق آزادی اندیشه و بیان

عطف به بند ج «منشور حقوق شهروندی»، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از بزرگترین مراکز فرهنگی کشور، با تشکیل اندیشگاهی ملی در این سازمان، گامی مهم و عملی در راستای تبدیل شدن به سازمانی پویا و تأثیرگذار برداشته تا در مسیر ارتقاء فرهنگ عمومی جامعه و ایجاد جنبشی تازه در بدنه علمی کشور حرکت کند. سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران به عنوان برگزارکننده کرسی‌های آزاد اندیشی با بهره‌گیری از تمام ظرفیت خود در جهت برگزاری هر چه دقیقتر و قانونمندتر نشست‌ها، از جامعه علمی و پژوهشگران حوزه و دانشگاه در رشته‌های مختلف علوم انسانی و نیز تمام نخبگان و متولیان عرصه‌های فرهنگی کشور دعوت کرده و انتظار دارد تا با بصیرت کافی نسبت به ابعاد مختلف مفهوم آزادی، آزاداندیشی و آزادی بیان و نیز آگاهی از ثمرات و دستاوردهای جلسات، تمام تلاش خود را جهت برگزاری هر چه موفق‌ترین نشست‌ها به کارگیرند. چرا که این مهم جز با تعامل مراکز و فعالان مختلف عرصه‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی کشور محقق نمی‌گردد. لازم به توضیح است در یکصد روز گذشته نزدیک به ۱۲۰ نشست و کارگاه با موضوعات متنوع

علمی، فرهنگی، آموزشی، سیاسی و اجتماعی در اندیشگاه ملی برگزار شده است.
نشست‌های برگزار شده در اندیشگاه فرهنگی

عنوان

فلسفه عشق: از عشق انسانی تا عشق عرفانی (۱۱ جلسه)

تفسیر غزلیات حافظ (۱۲ جلسه)

افعال و اسماء الهی از دیدگاه علامه طباطبایی (ره): بررسی کتاب توحید

شروع کارگاه « نگارش و زیبا نویسی:

آشنایی با شیوه‌های کاربردی خلاقیت در نگارش متن‌های غیر داستانی و بهبود هنر نویسندگی در سبک‌های علمی و

گزارشی و توصیفی (۶ جلسه)

شروع سلسله نشست‌های « آشنایی با مهارت‌های زندگی: برای داشتن زندگی پایا و پویا» (۱۲ جلسه)

شروع کارگاه « موفقیت»

شروع سلسله جلسات تفکر انتقادی (یک هفته در میان ۵ جلسه)

شروع سلسله جلسات گلستان خوانی (یک هفته در میان ۷ جلسه)

شروع سلسله جلسات آشنائی با قصه‌های عرفانی عطار نیشابوری

جلسات اول: الهی نامه (۱۲ جلسه)

معرفی و بررسی کتاب « ناشناخته‌های گردشگری ایران جلد اول: جاده چالوس تالیف رضا عسگری»

نشست «زن در تاریخ و فرهنگ کرد»

شروع سلسله نشست « کرین شناسی (ادامه مباحث بررسی آرا و اندیشه‌های هانری کرین در سال ۹۵)» (۱۱ جلسه)

نکوداشت چهار دهه زندگی علمی زنده یاد دکتر ابوالفضل قاضی شریعت پناهی استاد فقید حقوق اساسی

رونمایی کتاب: فراز و فرود فکر فلسفی

شروع سلسله نشست: رهیافتی بر نهج الباغه (۸ جلسه)

سومین همایش ملی متن پژوهی ادبی با عنوان «نگاهی تازه به آثار مولانا»

نشست آینده پژوهی فرهنگی: روندها و پیشران‌ها

نشست اداره کل اطلاع رسانی: یادگیری تعاملی: دکتر نیرو

نشست « زن در تاریخ و فرهنگ ایران: منطقه لرستان»

رونمایی کتاب: پپ گواردیولا نوشته: جواد خیابانی

رونمایی مجموعه کتاب مدیر حرفه‌ای

هشتمین ژرنال کلاب کمیته پژوهش انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران با عنوان: رویکردهای پژوهشی در حوزه سازماندهی

اطلاعات (۲)

نشست: واکاوی ترجمه «والدن» از زبان مترجم

معرفی و بررسی کتاب فرهنگنامه زنان ایرانی و پارسی‌گوی (از آغاز تا مشروطه)، مولف: محمدحسن رجیبی

معرفی و بررسی کتاب: هشت رساله در بیان احوال زنان از سال ۱۰۰۰ تا ۱۳۱۳ ه.ق
رونمایی کتاب طنین سکوت: پژوهشی جامع در باب ازدواج زود هنگام کودکان در ایران، نویسنده: آقای کامیل احمدی
همکاری با انجمن زروان (حلقه پژوهشی فیلم و سبک زندگی)، ۵ جلسه

ک) توجه ویژه به حقوق زنان

در یکصد روز گذشته، مدیران و مسئولین این سازمان وفق ماده ۱۱ و ۸۳ «منشور حقوق شهروندی»، توجه ویژه ای به جایگاه زنان در سیاست گذاری، مدیریت و برخورداری از فرصت‌های شغلی برابر داشته‌اند. همچنین این سازمان طی دو نشست در مورخه‌های ۸ و ۱۵ آذر با حضور اساتید و مسئولان ورزش کشور در سالن اندیشه‌گاه فرهنگی به «بررسی موضوع حضور زنان در ورزشگاه‌ها» به عنوان دغدغه بخشی از جامعه پرداخته است. در ۱۵ مهر ماه در راستای تبیین نقش زنان در جامعه نشستی با موضوع «بررسی وضعیت اجتماعی زنان در منطقه غرب ایران» برگزار گردیده است.

معرفی و بررسی کتاب هشت رساله در بیان احوال زنان

معرفی و بررسی کتاب فرهنگنامه زنان ایرانی و پارسی گوی از آغاز تا مشروطه

تعداد کارکنان زن ۵۶۴ نفر و کارکنان مرد ۶۵۰ نفر که تقریباً ۵۰ درصد کارکنان این سازمان را زن‌ها در بر می‌گیرد. و دارای ۱۲۴ پست مدیریتی که ۴۶ زن در جایگاه مدیریتی هستند.

ل) حق برخورداری از خانواده و امکانات مشاوره ای

با توجه به بندر «منشور حقوق شهروندی» و مواد ۵۱ الی ۵۵ مندرج در این منشور، این حق همه شهروندان است که از امکانات آموزشی و مشاوره ای لازم برخوردار باشند. همچنین شهروندان می‌بایست از تدابیر و حمایت‌های لازم برای تشکیل، تحکیم، تعالی و ایمن سازی خانواده، تسهیل ازدواج مبتنی بر ارزش‌ها و سنت‌های دینی و ملی برخوردار باشند. لذا با توجه به وظایف و اهداف این سازمان، نشست‌هایی با موضوع خانواده و تلاش برای افزایش مهارت‌های زندگی برگزار شده است که در ادامه به اهم آن اشاره می‌گردد:

رونمایی کتاب طنین سکوت: پژوهشی جامع در باب ازدواج زود هنگام کودکان در ایران؛ به قلم آقای کامیل احمدی در

مرداد ماه در اندیشگاه فرهنگی

برگزاری سلسله نشست‌های «آشنایی با مهارت‌های زندگی برای داشتن زندگی پایا و پویا» با حضور روانشناسان و مشاوره‌های حوزه خانواده در سالن اندیشگاه فرهنگی

م) سایر موارد

این سازمان خود را مقید به کلیه بندهای منشور حقوق شهروندی دانسته و در کلیه اقدامات خود مفاد این منشور را مانند قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران لحاظ و رعایت می‌نماید. در ادامه مواردی اشاره شده است که خارج از وظایف و کارکردهای اصلی این سازمان است:

برگزاری دو فقره مناقصه با موضوعات «طراحی و پیاده‌سازی نرم افزار مدیریت مجموعه‌ها» مورخه ۱۳۹۶/۰۸/۱۶ و «تهیه مواد اولیه، طبخ و توزیع غذای روزانه کارکنان» مورخه ۱۳۹۶/۰۶/۲۸ و یک مورد مزایده فروش ۵ دستگاه خودرو مورخه ۱۳۹۶/۰۸/۰۶ همگی مطابق با بند ژ «منشور حقوق شهروندی» و لزوم رعایت حقوق شهروندان در رقابت منصفانه، شفافیت کامل و دسترسی ایشان به اطلاعات برگزاری مناقصه‌ها و مزایده‌ها

رعایت کامل حق شهروندان بر اشتغال و لزوم رعایت قانون و عدم تبعیض قومیتی، نژادی، مذهبی و یا تبعیض براساس اختلاف نظرهای سیاسی وفق ماده ۷۷ «منشور حقوق شهروندی»

رعایت حق شهروندان در برخورداری از بیمه بیکاری ناخواسته وفق ماده ۸۷ «منشور حقوق شهروندی»

رعایت حقوق زنان در برخورداری از مرخصی زایمان وفق ماده ۹۰ «منشور حقوق شهروندی»

رعایت حقوق کارکنان این سازمان در بهداشت محیطی و کاری سالم و ایمن و همچنین اتخاذ تدابیر ضروری برای پیشگیری از آسیب‌های جسمی و روحی در محیط سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران وفق ماده ۸۰ «منشور حقوق شهروندی»

توانمندسازی کارکنان این سازمان از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی متعدد از قبیل سیستم مدیریت محتوای سازمانی خصوصیات شخصیتی و رفتاری، معرفت و بصیرت حسینی